

Evaluatierapport uitvoering Aarhus-verdrag

Inleiding

In mei van dit jaar (2009) is een evaluatierapport verschenen over de uitvoering van het Aarhus-verdrag: "Openbaarmaking van milieu-informatie". Het rapport is gepubliceerd door STEM (Structurele Evaluatie Milieuwetgeving) in opdracht van VROM. Het onderzoek evalueert de implementatie in de Nederlandse regelgeving en de uitvoering door de Nederlandse bevoegde instanties van de 'Aarhus-verplichtingen' inzake het openbaar maken van milieu-informatie.

Aangezien dit een interessant rapport is voor "ons" Aarhusportaal, volgt hier een samenvatting en een toelichting op de belangrijkste conclusies en aanbevelingen.

Methode van onderzoek

Het onderzoek bestaat uit een juridisch en empirisch deel. In het juridische deel zijn o.a. de relevante wet- en regelgeving en jurisprudentie geanalyseerd. Het empirische deel is gebaseerd op een elektronische enquête bij zes ministeries, alle provincies en waterschappen en veertig gemeenten. Daarnaast hebben er twaalf telefonische interviews plaatsgevonden met gebruikers van milieu-informatie en anderen die een goed overzicht hebben van de uitvoeringspraktijk (waaronder Karin de Boom van Aarhusportaal).

Juridische analyse

Er worden een aantal knelpunten gesignaleerd, die met name betrekking hebben op:

- het begrippengebruik (wat wordt precies bedoeld met *milieu-informatie* en met *emissies*).
- de toepassing van weigeringsgronden.
- het onvolledig zijn van de implementatie. Deze onvolledigheid zit onder meer in het ontbreken van een algemene verplichting tot het (op transparante en gemakkelijk toegankelijke wijze) actief openbaar maken van milieu-informatie, ook los van specifieke bestuursbevoegdheden.

In de Nederlandse bestuurswetgeving wordt, anders dan in de richtlijn, niet het begrip *overheidsinstantie* gehanteerd, maar het begrip *bestuursorgaan*. Dit heeft tot gevolg dat bedrijven die bepaalde wettelijke taken verrichten, zoals afvalinzamelaars, verwerkers van huishoudelijk afval en waterbedrijven, in Nederland niet hoeven te voldoen aan de eisen van het Verdrag van Aarhus.

Een andere interessante conclusie is dat "het niet op de eigen website publiceren van *ontwerpbesluiten* onverdedigbaar is." Dit gezien de nadruk die het Verdrag en de richtlijn leggen op actieve en systematische verspreiding van informatie, in het bijzonder op elektronische vormen van bekendmaking.

Empirische analyse

Er is een gestage vooruitgang te zien bij het voldoen aan de Aarhus-verplichtingen, maar het niveau van uitvoering is nog niet optimaal. Provincies en grote steden scoren redelijk goed. Met name de ministeries en de kleinere gemeenten zijn minder ver gevorderd in het Aarhus-proces. De wijze van uitvoering door de overheden loopt zeer uiteen. Er is veel activiteit op het gebied van de actieve openbaarheid, maar weinig landelijke uniformiteit.

De gestage vooruitgang op het gebied van het actief openbaar maken van milieu-informatie is vooral te danken aan de Wob en niet aan de Aarhusrichtlijn.

Er is behoefte aan:

- hulp bij de implementatie van de Aarhus-verplichtingen, vooral op gemeentelijk niveau (p.87), en dan met name aan *praktische* hulp en ondersteuning.
- een duidelijk definitie van *milieu-informatie*.
- een minder vrijblijvend Aarhus-spoorboekje.
- meer landelijke regie over wat wel en wat niet openbaar kan worden gemaakt.
- het opstellen van een uniforme vergoedingsregeling.

Conclusies

Ten aanzien van het Aarhusportaal kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Aarhusportaal-gebruikers voldoen aan de vraag naar uniformiteit.
- Met name bij de kleinere gemeenten bestaat behoefte aan praktische ondersteuning. Het Aarhusportaal kan die bieden.
- Het Aarhusregister is zeer geschikt om ontwerpbeslissingen in te publiceren.